

20.02
Światowy Dzień
Sprawiedliwości
Społecznej

Dzień sprawiedliwości

Światowy Dzień Sprawiedliwości Społecznej obchodzimy corocznie 20 lutego. To nietypowe święto powstało z inicjatywy ONZ i ma na celu podkreślenie znaczenia równości, godności i praw człowieka. Podczas obchodów tego święta porusza się także tematy związane z ubóstwem, zrównoważonym rozwojem czy prawami człowieka na świecie.

To wydarzenie zostało ustanowione w 2007 roku i pierwszy raz było obchodzone w 2009 roku.

Sprawiedliwość społeczna

Sprawiedliwość społeczna to idea, która zakłada, że każdy członek społeczeństwa ma prawo do godnego życia, równych szans i uczestnictwa w życiu społecznym, niezależnie od majątku, płci, pochodzenia, koloru skóry czy orientacji.

Sprawiedliwość społeczna zakłada powstanie równego dostępu do podstawowych potrzeb, takich jak:

- pożywienia,
- edukacji,
- opieki zdrowotnej,
- mieszkania,
- pracy.

Elementy sprawiedliwości

Według definicji ONZ, sprawiedliwość społeczna składa się z 4 elementów:

PRAW
CZŁOWIEKA

UCZCIWEGO
PODZIAŁU

RÓWNEGO
DOSTĘPU

SPRAWIEDLIWEJ
TRANSFORMACJI

Każdy może pomóc

Sprawiedliwość społeczna nie zależy tylko od działań rządów i organizacji - każdy może przyczynić się do tworzenia lepszego społeczeństwa.

Wpłynąć na społeczeństwo można poprzez:

- ♥ edukację - dzięki podnoszeniu swojej wiedzy o problemach mniejszości, jak i edukacji innych;
- ♥ działania lokalne - poprzez wspieranie inicjatyw i branie udziału w akcjach społecznych;
- ♥ swoją postawę - codzienne okazywanie wsparcia i zrozumienia.

Prawa człowieka

Uniwersalny symbol praw człowieka.

Corocznie ONZ podkreśla, że bez przestrzegania praw człowieka nigdy nie uda się stworzyć równego, sprawiedliwego społeczeństwa - szczególnie bez odpowiednich zabezpieczeń społecznych.

Prawa człowieka to fundamentalne i niezbywalne prawa, które przysługują każdemu człowiekowi, niezależnie od różnic, np. wieku, płci czy koloru skóry. Prawa człowieka zapisane są w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.

Zabezpieczenia społeczne

Zabezpieczenia społeczne to wszelkie działania podejmowane przez państwo, które zapewniają dostęp do podstawowych świadczeń socjalnych. Są nimi np. świadczenia emerytalne, rentowe i inne formy pomocy finansowej.

Fundusze emerytalne i rentowe są podstawą sprawiedliwości społecznej.

Dzięki nim osoby, które nie są w stanie pracować z powodu wieku lub choroby, mogą godnie żyć.

Równy dostęp

Wszyscy ludzie powinni mieć równy dostęp do edukacji, opieki zdrowotnej i udziału w życiu społecznym lub politycznym. Sprawiedliwość społeczna to także możliwość zakupu nieruchomości i dostępu do pracy.

Mimo wysiłków wielu organizacji i wolontariuszy wciąż na świecie istnieją państwa, w których nierówność jest codziennością. Ze względu na pochodzenie, wygląd lub płeć, niektórym odmawia się możliwości pracy lub oferuje gorsze wynagrodzenie.

Wykluczenia

Każdy ma prawo do pracy, a jedynym czynnikiem ograniczającym powinny być kwalifikacje i doświadczenie kandydatów. Niestety niektórzy wciąż doświadczają dyskryminacji z powodu płci, koloru skóry lub pochodzenia.

Prawo do zdobycia pracy nie powinno być nakazem - nikt nie powinien być do niej przymuszany. Jednak wciąż istnieją państwa, w których niektórzy zmuszani są do pracy już od dzieciństwa.

Uczciwy podział

Uczciwy podział to odpowiedni rozdział zasobów i korzyści w społeczeństwie tak, aby każdy miał dostęp do podstawowych usług, np. edukacji czy opieki medycznej. To także odpowiedni podział budżetu państwa, który wspomaga uboższe rejony i likwiduje między nimi różnice.

nie w każdym państwie funkcjonują systemy wsparcia dla osób potrzebujących. W 2023 roku ponad 4 miliardy osób nie miało dostępu do ubezpieczeń społecznych, 453 miliony nie mogło znaleźć pracy, a około 213 milionów żyło za mniej niż 2 dolary dziennie.

Niewidzialna praca* ✨

Niewidzialna praca to wszelkie codzienne czynności, które nie są doceniane ani wynagradzane. Przykładem jest zajmowanie się domem - codzienne obowiązki takie jak gotowanie czy sprząatanie mogą zająć cały dzień. To także całodobowa opieka nad dziećmi i osobami starszymi.

W sprawiedliwym świecie zarówno obowiązki domowe, jak i opieka nad dziećmi byłyby odpowiednio doceniane i wynagradzane. Często jednak stanowią dodatkowe, bezpłatne obowiązki pomimo pracy na pełny etat.

Sprawiedliwa transformacja

Sprawiedliwa transformacja to przeprowadzanie znaczących zmian tak, aby nie zaszkodziły zdrowiu i godnemu życiu ludzi i nie wpłynęły negatywnie na środowisko. Jest ona powiązana ze zrównoważonym rozwojem - uwzględnia potrzeby obecnych, jak i przyszłych pokoleń.

W Polsce sprawiedliwa transformacja obejmuje np. zmianę źródeł energii - obecnie korzystamy głównie z nieodnawialnych i uznawanych za szkodliwe dla środowiska. Ta zmiana nie może zostać przeprowadzona bez uwzględnienia ludzi - każda zamknięta kopalnia lub elektrownia oznacza utratę pracy.

Powolne zmiany

Zmiany rzadko są gwałtowne, szczególnie globalne lub krajowe.

Przejsie na bardziej zrównoważone i ekologiczne źródła energii wymaga drogich inwestycji i niekiedy spotyka się z oporem społecznym. Każda zamknięta kopalnia czy elektrownia wymaga alternatywy - zarówno innych źródeł energii, jak i nowych miejsc pracy dla zwolnionych pracowników.

Zmiany powinny być przeprowadzane z rozwagą i analizą - co często wymaga wielu lat.

„Nie akceptuję już rzeczy, których nie mogę zmienić. Zmieniam rzeczy, których nie mogę zaakceptować.”

Angela Davis